Tiia Reho
LT, työterveyshuollon erikoislääkäri
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, Tampereen yliopisto

Mentorointia kandista kalkkiviivoille

Lääkärin ammattiin kuuluu keskeisesti jatkuva kehittyminen, itsereflektion tarve ja epävarmuuden sieto. Näitä taitoja voi tukea monella tavalla, joista yksi on mentorointi. Mentorointi on perinteinen tapa välittää tietoja, taitoja ja osaamisia henkilöltä toiselle luottamuksellisessa vuorovaikutussuhteessa. Mentorointi sopii mestari-kisälli-tyyppisen asetelmansa vuoksi lääkäriprofession kehittämiseen erinomaisesti.

Mentorointia on hyödynnetty pitkään esimerkiksi johtamisessa ja ulkomailla lääkärin työn kehittämisessäkin, mutta Suomessa toiminta on käynnistynyt hiljalleen. Tällä hetkellä eri puolilla Suomea on käynnissä pilotteja ja erilaisille rajatuille ryhmille (opiskelijat, kandit, nuoret lääkärit tai yhden työpaikan lääkärit) suunnattuja ohjelmia. Laajamittaista, suomalaiset lääkärit kattavaa mentorointimahdollisuutta meillä ei kuitenkaan ole.

Mentorointi voi olla luonteeltaan strukturoitua tai vapaata, mutta parhaimmillaan se on kuitenkin mentoroitavan eli aktorin tarpeista ja tavoitteista lähtevää. Silloin mentorin osaamiset ja yhteiset keskustelut voidaan valjastaa aktorin tavoitteiden mukaiseksi, ja työskennellä yhdessä kohti haluttua päämäärää tai päämääriä. Mentoroinnin ehdoton edellytys on luottamuksellisuus, ja parhaimmillaan se voi synnyttää ystävyyssuhteita ja pitkäaikaisia siteitä. Työskentely kuitenkin vaatii molemminpuolista sitoutumista ja ajankäytön varaamista.

Lääkärinä kehittymistä voi tukea myös muilla tavoilla kuten esimerkiksi tutoroinnilla ja työnohjauksella. Tutoroinnissa ja kouluttajalääkäritoiminnassa on monia yhtymäkohtia mentorointiin, mutta ainakin itse näen, että mentorointi voi selvemmin keskittyä laaja-alaisempiin pohdintoihin koskien lääkärin työtä, lääkäriyttä ja vaikkapa etiikkaa. Itse mieluusti näkisin, että mentorointia tehtäisiin oman työpaikan kontekstin ulkopuolella.

Nuorella lääkärillä mentoroinnin kysymykset liittyvät usein selkeämmin nimenomaan lääkäriksi kasvamiseen, lääkärin identiteetin kehittymiseen ja esimerkiksi muun elämän ja työn yhdistämisen kysymyksiin. Mitä mentorointi sitten voi tarjota erikoislääkärille? Mentorina toimiminen antaa mahdollisuuden raikastaa omia ajatuksia keskustelemalla niistä nuoremman kollegan kanssa ja toisaalta saada ohjausoppia itselleen.

Toisaalta kokenutkin kollega voi myös itse hyötyä aktorin roolista. Lääkärin työ ja sen mahdollisuudet ovat jatkuvassa – ja juuri nyt kiihtyvässä muutoksessa – ja omien valintojen sekä ratkaisujen pohtimiselle kollegan kanssa voi olla nyt suurempi tilaus kuin koskaan.

> Mentoroinnin ehdoton edellytys on luottamuksellisuus.

LISÄTIETOA

- Lääkärimentorointi osana lääkäriksi kasvamista - Tampereen mentorointipilottiin osallistuneiden näkemyksiä mentoroinnista. Lääketieteellinen aikakauskirja Duodecim 2022;138(20):1835–42. K. Ylihautala ja T. Reho. https://www.duodecimlehti.fi/duo17063
- Lääkärit mentoroivat -opas. https://www.duodecim.fi/wp-content/uploads/sites/9/2021/03/Laakarit-mentoroivat-opas-versio-1.4.pdf